

Oling' mar Ndiko

Randolf Dun

Oling' mar Ndiko

Wach - Bende Kuong'ruok Ogeng'o kata Oyiene

Be bedo ni onge puonj moro amora ma yudore e Muma; (Silensi mar Muma) nyalo miyo obed gi tim kata puonj moro amora? Tertullian (higni 150-225) ne puonjo ni "gimoro amora ma ok opuonj e Muma ok nyal timre." Luther ne ochung'ne -- "Gima ok dhi ataro gi Ndiko en mar Ndiko, kendo Ndiko en mar Ndiko." Zwingli ne ochung' motegno ni gimoro amora "ma ok ogol kata opuonj e Singruok Manyien onego otamre maonge ng'at ma nyalo geng'o" kendo jomoko ne opuonjo ni gimoro amora ma ok ogeng' nyalo timore.

Duoko

Weche ma Tertullian, Luther kod Zwingli owacho ok nyal bedo duto gik ma Nyasaye dwaro nikech gin paro ma dhi ataro. En gima en adier ni, ka Nyasaye osewuoyo, ogeng'o (ochung'ne) kata oyiene (ogolo chik) tim moro. En gima kare wacho ni gimoro amora ma owach e chik moro ogolo oko gimoro amora machielo ma tudruok gi gima ne owach. Ka dine ok en adier to e bwo winjuok manyien ne ok bi bedo gi thuolo mar ng'ato tiyo kuom warruok mare gi luoro kod ng'ich.

Onge gima ne dhi bedo maber kendo ne ok bi bedo gi thuolo mar yie, yie kata hera. Mano ne dhi weyo warruok mar ng'ato oyudre kuom luwo chikene duto e yo makare chuth, kendo bedo kaka Singruok Machon e luwo gik ma odwaro.

E kindegi, mana kaka kinde mag "wuon kanisa" ji mang'eny oyie gi Tertullian to jomoko ok oyie. Paro ariyo ma opogore opogore ok nyal bedo ma kare e yo ma winjore. Nyaka ng'ato obed gi ritruok maduong' e timo nonro, ng'iyo kendo chopo giko kuom gik ma Nyasaye ogolo kata ma pok ogolo.

Ranyisi maluwogi onego okony e lero pogruok mantie e dwaro, kwedo kata bedo ma oling'.

1. Los yie ma olosi gi yien mar gofer ... sani Noa notimo gik moko duto mana kaka Nyasaye nochike. (Chakruok 7:14, 22) Ang'o ma ne dhi bedo marach ka watiyo gi yien mar oak?

Nyasaye nonyiso maleromiyo Noa ne ogero yie ma ne olosi gi yien ma ne Nyasaye Onyiso. Onge kit ng'at machielo ma ne inyalo tiyogo.

2. Ruoth Nyasaye ne owuoyo gi Musa ... en (Aron) onego okaw gino ma opong' gi makaa mawang' kowuok e adhura ma wang'o e nyim Ruoth Nyasaye ... Wuoyi mag Aron Nadab kod Abihu nokawo gik mawang'o maggi, ne giketo mach, mach ma ok wuok e adhura ma Nyasaye dwaro, e igi kendo ne gimedo gik mawang' ma ok omiye ratiro e nyim Ruoth Nyasaye, kata. (Jo-Lawi 16:12, 10:1) Ang'o momiyo ne omi Nadab kod Abihu kum?

Nadab kod Abihu moro ka moro noketo mach e gik ma ne giwang'ogo mach kendo ne giketo odok e wiye, mach ma ne ok omiye ratiro, to ok mach ma ne oket. Nyasaye nonyiso maler ni makaa mag mach ma ne itiyogo e keto gik ma itiyogo e loso gik ma itiyogo ne dhi wuok e adhura ma ni e nyim Ruoth Nyasaye.

3. Paulo ne oneno fwenyuok mar ng'at moro ma Ja-Makedonia ma ne ochung' kendo okwaye niya, "Bi Makedonia mondo okonywa." ... Kowuok Troas ne wadhi e nam kendo ne wadhi e nam ... ne wadhi Filipi, ma ne en piny ma ne otelo ne Jo-Rumi kendo ma ne en taon maduong' e distrikt ma Makedonia. (Tich Joote 16:9, 11-12) Be Paulo ne nyalo dhi Makedonia e yo machielo mak mana wuotho gi yie?

Paulo nowuok e meli kowuok Troas nyaka Makedonia Nyasaye ne ok owacho kaka onego odhi [ne ok owachi gimoro omiyo Muma ne oling'] omiyo yo moro amora mar wuotho ne oyienegi kendo ne ok oyienegi. Kata kamanu, ne dwarore ni odhi.

4. “Ng’ato ang’ata ma oyie kendo obatiso ibiro yudo warruok” (Mako 16:15).

“Chuer, ibatisi, kendo ilos richo magi, ka iluongo nyinge” (Tich Joote 22:16).

Petro nowacho ni “...Khoruok mar Nyasaye ne rito e ndalo mag Noa, ka ne iloso yie, ma ji matin, ma en ji aboro, ne owuok e pi. (1 Petro 3:21) Ang’o momiyo nyithindo matindo kata nyithindo matindo onego obatisi kata ok onego obatisi?

Osebedo ka itimo batiso mar nyithindo matindo kuom higni mang’eny. Joma ne dwaro loko weche madongo kod joma ne dwaro dwoko piny ne okwedo wachno nikech ok omiye ratiro e Muma. Nyasaye nogolo oko batiso margi kuom nyiso maler ni joyie ne onego obatisi ka giluongo Nyasaye; tiende ni, kwayo Nyasaye mondo owene richo kuom tho e ngima mar richo, kendo iik e Kristo, kuom ng’ado pi, batiso.

Kar tieko:

Ka Nyasaye wuoyo, odwaro ni ng’ato otim gimoro kata ogeng’ timo gimoro.

Ka pok owuoyo ng’ato nyaka ng’ad bura kaluwore gi ng’eyo mare kuom gima Nyasaye dwaro ma ok oketho chunyi. Ng’eyo mare nyalo bedo marach nikech ok osomo, olo mar dhano, bedo gi kido moro mar ng’anjo kata kuom keto ng’ato owuon mokuongo; eg, huma, mwandu, luor, motelo gi gombo mar moro Nyasaye.

Onge ng’at ma nigi ng’eyo mowinjore chuth kuom dwaro mar Nyasaye; ka ne otimo kamano, ne dhi bedo Nyasaye. Kuom adier, kaka ng’ato somo ahinya, e kaka nyalo bedo ni gibiro loko, loko kata loko nyaka e okang’ moro ng’eyo ma ne gin-go chon. Mano e kaka ng’ato yudo rieko chalo.

Yesu nowacho ne jopuonjrene ni, "Koro adhi ir Jal mane oora, kata kamano onge ng’ato kuomu ma penja ni, 'Udhi kanye?' Nikech asewacho wechegi, un opong’ gi kuyo. To awachonu adier: En mondo adhi, Japuonj ok bi biro iri, to ka obiro, obiro ng’ado bura ne piny kuom richo kod bura. kuom wach tim makare, nikech adhi ir Wuoro, kama ok unyal nena kendo, kendo kuom wach bura, nikech sani an gi weche mang’eny ma adwaro nyisou, ma ok unyal ting’o sani” (Johana 16:5-12).

Paulo nondiko ne Jo-Korinto ni “Owete, ne ok anyal luongou kaka jo roho, to kaka jo pinyni — nyithindo matindo e Kristo. Ne amiyu chak, to ok chiemo motegno, nikech pok ubedo moikore ne. Adier, pod pok uiko ne Jo-Korinto. gima Kristo nowacho (Jo-Rumi 10:17)

Omiyo, kaka rieko mar ng’ato medore, e kaka yie mare bende onego omedore, kendo kaka yie kod rieko medore, ng’eyo mare bende lokore.

Joapostol nomiyo ji wach kuom kinde ma ji ne dhi weyo puonj makare kendo luwo gombogi giwegi. Mano ne nenore ayanga e barupe ma Johana nooro ne kanisa mag piny Asia.

E higni ma ne luwo bang’ kinde joote (bang’ higa mar 100 AD) ndiko mag “wuon kanisa” nochako luwo paro maggi giwegi ma ne ochung’ne giko marach kuom ling’ling’ mar Muma ma ok dwaro kata geng’o tim moro. Kuom higni mang’eny, puonj kod timbegi ne obedo marach ahinya kata ma ne okethore ahinya ma jopuonjre mag Muma ma Jo-Katholik ne ok oyie gi timbe kod puonj mag Kanisa Katolik ka giketo ngimagi kod ngimagi e arita. Jomoko ne dwaro mana loko moko kuom timbe ma ne ok beyo ahinya kar duoko Muma chuth kuom puonj kod timbe duto.

Inyalo yudo ni somo maluwogi gin gik ma kelo mor

- Puonjruok kod Timbe bang' Chier mar Kristo
- Choko kendo Loko Muma

Paro:

1. Rieko mar ng'ato ok onego ochung' e ng'eyo ma ng'at machielo ng'ado owuon. Nyaka gibed gi kinda e somo Wach Nyasaye mondo gichop e ng'eyo margi giwegi.
2. Ka Nyasaye wuoyo, odwaro kata ogeng'o tim moro.
3. Ka ng'ato somo ahinya, e kaka nyalo bedo maduong' mar timo lokruok, kata loko ng'eyo ma ne en-go chon; kamano e kaka ng'ato yudo rieko.
4. Tiende ng'ato owuon mar ndiko ka onge gima ondik maber ok onego ochun jomoko kaka tem mar riwruok. En Nyasaye ema keto ng'ato e Kristo kendo e riwruok mare.
5. Joapostol nomiyo ji wach ni ji biro weyo puonj mabeyo kendo luwo gombogi giwegi.

Penjo

Muma Oling' e wi puonj kata puonj moro

- a. ___ Odwaro ni puonjno oyiego .
- b. ___ Ogeng'o puonj mondo kik oyiego kata otigodo .
- c. ___ Oyie mondo oyie kendo otim gimoro ma ok oketho chuny ng'ato